

Зі стенограми Верховної Ради України/

Доповідь Голови Національного банку України Валерії Гонтаревої на пленарному засіданні Верховної Ради України

Report of Governor of the National Bank of Ukraine Valeriia Gontareva at the plenary meeting of the Verkhovna Rada of Ukraine

12 серпня 2014 року за ініціативою депутатських груп і фракцій Голова Національного банку України Валерія Гонтарева виступила під час пленарного засідання парламенту України з доповіддю щодо ситуації з коливаннями обмінного курсу національної валюти, основними причинами такої волатильності, а також стисло проаналізувала стан фінансового ринку та пріоритетні заходи з його стабілізації. Пропонуємо увазі читачів виклад стенограми доповіді.

On 12 August 2014, on the initiative of deputy groups and factions, Governor of the National Bank of Ukraine Valeriia Gontareva spoke at the plenary meeting of Ukraine's Parliament, having made a report about fluctuations of the exchange rate of the national currency and main reasons of such volatility. Moreover, Ms Gontareva shortly reviewed the situation on the financial market and priority measures for its stabilization. We call readers' attention to the extended shorthand notes of the report.

Добрий день, шановні народні депутати! Я дякую вам за те, що ви запросили мене сьогодні до Верховної Ради, тому що саме зараз я маю можливість звернутися до кожного громадянина України з цієї трибуни.

Зрозуміло, що всіх вас турбує питання валютного курсу та фінансової стабільності банківської системи. Тому почну з валютного курсу. Перш за все — що відбувається зараз на валют-

ному ринку, та друге питання — що надалі має зробити Національний банк для стабілізації ситуації на валютному ринку? На жаль, як ви знаєте, останніми тижнями склалася нестабільна ситуація на валютному ринку. Цьому є об'єктивні та суб'єктивні причини. Головні — об'єктивні причини.

По-перше, це воєнні дії на Сході країни, тому очікування суб'єктивних ринку, які щоденно підкріплюються провокаційними заявами різних політичних партій щодо високої вірогідності початку повномасштабної війни з Росією, ці панічні настрої тільки поширюються. Наприклад, учора ввечері декілька провідних банкірів зателефонували мені і сказали, що війна з Росією вже почалася, тому що російський конвой вже на території України. Але, як ви знаєте, це була гуманітарна місія, яка теж ще не відбулася. Тому все це провокує додаткове навантаження на курс гривні.

По-друге, це реальне, так зване пе-

реривання бізнесу (business interruption), яке склалося внаслідок розбалансування економічних показників щодо інфляції, щодо падіння ВВП, а також очікування жорстких санкцій як з боку Росії, так і з боку України. Тому що будь-які санкції, яких очікують, але ніхто ще не знає, що це буде, можуть призвести до погіршення показників ВВП у майбутньому.

Тепер перейдемо до суб'єктивних

факторів. Це панічні настрої серед населення та представників бізнесу. Пов'язані вони з об'єктивними факторами, які я вже окреслила. Так що це наша реальність. Всі повинні пам'ятати, що Україна з квітня цього року перед прийняттям програми "стенд-бай" (Stand-By) Міжнародного валютного фонду погодилася на дотримання гнучкого валютного курсу та переходу до режиму інфляційного таргетування. Але гнучкий валютний курс не означає free fall, або його вільного падіння. Тому Національний банк уже тричі за останні сім днів виходив на ринок з інтервенціями щодо продажу валюти і щодо підтримки стабільності валютного ринку. Національний банк проводить інтервенції не за фіксованим курсом, а за ринковим курсом та згладжував панічну поведінку учасників ринку. Національний банк продав на ринку 150 мільйонів доларів США за останні сім днів та планує і надалі активно брати участь на валютному ринку. В той же час хочу зауважити, що згідно з чинною програмою "стенд-бай" Міжнародного валютного фонду Україна повинна дотримуватися мінімально необхідного рівня валютних резервів країни.

Більше того, хочу підкреслити, що це є prior action, тобто попередня умова, яку ми повинні виконати, щоб отримати наступний транш Міжнародного валютного фонду. Зазначу, що це не тільки вимога до нас, погоджена з Міжнародним валютним фондом, це вимога до всього світу. Адже мінімальний рівень валютних резервів — це і є рівень фінансової стабільності в країні, тому всі програми міжнародної допомоги передбачають наявність такого мінімального рівня валютних резервів країни.

Ми підтримуємо постійний зв'язок із Міжнародним валютним фондом. Це щоденні конференц-зв'язки. Наприклад, учора я мала конференц-колл з Вашингтоном, під час якого ми обговорювали ситуацію на валютному ринку.

Усім зрозуміло, що ніяких економічних причин для курсу 13 або 13.50 грн. за долар США немає. Це тільки панічні настрої. Всі розуміють, що курс дуже відійшов від свого збалансованого рівня. Навіть беручи до уваги воєнні дії, збалансований курс на сьогодні залишається на рівні 11.50 — 11.90 гривні за долар США.

Хочу зауважити, що за курсу 11.70, який ми спостерігали у липні, наш дефіцит поточного рахунку майже вирівнявся. А беручи до уваги надходження, заплановані тільки в цьому місяці (тобто 500 мільйонів доларів США від Світового банку та 1 мільярд 450 мільйонів — наступний транш Міжнародного валютного фонду), наш платіжний баланс у серпні буде профіцитним.

Національний банк не має наміру відсторонюватися від ринку та робитиме все можливе, щоб стабілізувати курс на його рівноважному або збалансованому рівні, який я вам уже назвала. Тому якщо ринкові механізми, які сьогодні використовує Національний банк, не спрацюють, Національний банк запропонує ринку доволі жорсткі адміністративні заходи на час проведення антитерористичної операції.

Але я як Голова Національного банку щиро підтримую ринкові кроки, тому поки що Національний банк планує впроваджувати ринкові заходи. Водночас ми обговорювали з Міжнародним валютним фондом інстру-

ментарій адміністративних заходів і знаходимо з боку Міжнародного валютного фонду дуже конструктивну підтримку. Тому хочу наголосити для тих, хто піддається панічним настроям, що всі, хто нині скуповує валюту за завищеним курсом або на тіншовому ринку, скоро про це жалкуватимуть, тому що НБУ стабілізує систему вже найближчим часом. Сподіваюся, це буде зроблено ринковими інструментами, але якщо ми не зможемо досягти стабілізації ринковими інструментами, запровадимо жорсткі адміністративні заходи.

Щодо фінансової стабільності банківської системи. Думаю, що це питання ми розглянемо вже наступного разу. Це теж дуже важливе питання, тому що головна мета Національного банку — фінансова стабільність. Фінансова стабільність банківської системи — це наше головне завдання. Дякую.

Після завершення доповіді Голова Національного банку України Валерія Гонтарева відповіла на запитання народних депутатів, зокрема щодо співпраці з Міжнародним валютним фондом і погодження процедур регулювання та лібералізації валютного ринку, реалізації валютної виручки експортерами, рефінансування банків України, захисту інтересів вкладників банків, взаємодії з громадськими організаціями тощо. Парламентарії загалом висловили слова підтримки рішучим діям керівництва Національного банку України щодо стабілізації ситуації в банківському секторі ринковими методами, а не лише жорсткими адміністративними. Валерія Гонтарева також закликала народних обранців якомога швидше схвалити погоджені та вкрай необхідні нормативно-пра-

вові акти, котрі сприятимуть зміцненню довіри громадян до національної валюти, стабілізації її курсу, вирішенню нагальних проблемних питань банківського сектору.